

משרד התקשורת – תכנית משרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

רישיונות מיוחדים

2017

ערכה :

יפעת סיטרוואן- מנהלת תחום מדיניות רגולציה

תוכן עניינים

3	רקע כללי
3	חלק א – הסבר כללי ונתונים בסיסיים
7	חלק ב – סיכום השיח מול בעלי העניין
7	חלק ג – תכנית המשרד להפחתת הנטל
11	נספח א – מדידת הפחתת עלויות הרגולציה
11	נספח ב' – פירוט העומסים הרגולטורים

רקע כללי

בעקבות החלטת ממשלה מס' 2118, מתאריך 22.10.14, שעניינה 'הפחתת הנטל הרגולטורי', נדרשים כלל משרדי הממשלה לבצע תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי. דוח זה מציג את עיקרי הנושאים שעלו בתהליך ואת תכנית משרד התקשורת להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום הרישיונות המיוחדים.

חלק א – הסבר כללי ונתונים בסיסיים

א. האינטרס הציבורי ועיקרי המטרות-

1. רישוי - היות ושירותי התקשורת הן שירותים הכרחיים במדינה, למדינה חשוב לוודא את מידת התאמתו של מבקש הרישיון לבצע את פעולות התקשורת ולתת את השירותים שלגביהם הוא מבקש רישיון. בנוסף המדינה רוצה להבטיח רמת שירות נאותה במגוון שירותי תקשורת ויצירת תחרות בתחום התקשורת. כמו כן, בשירותים רבים בתחום התקשורת מדובר במשאב מוגבל ולכן חשוב שתהיה חלוקה צודקת של המשאב ופיקוח הדוק עליו.
2. רישיון מיוחד – חשוב לציין כי גם בתוך הרישיונות המיוחדים ישנם תשתיות קריטיות כמו הכבל התת ימי. במקרים אלו האינטרס הציבורי של פיקוח הדוק על בעל הרישיון הוא קריטי.

ב. הבסיס החוקי לפעילות –

1. **חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת")**
 - 1.1. סעיף 2 (ב) לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982 ("חוק התקשורת"), קובע כי לא יבצע אדם פעולות בזק ולא יתן שירותי בזק אלא אם קיבל מאת השר רישיון לכך לפי חוק זה או מכוח היתר כללי לכך.
 - 1.2. סעיף 4 לחוק התקשורת קבע כי שר התקשורת רשאי להעניק רישיון לביצוע פעולות בזק ולמתן שירותי בזק ולקבוע בו תנאים, והרישיון יכול שיהיה כללי או מיוחד.
 - 1.3. סעיף 4(ג) לחוק התקשורת קבע כי השר רשאי לקבוע פרטים נוספים שייכללו בבקשה לקבלת הרישיון וסעיף 59 לחוק התקשורת קבע כי השר הממונה על ביצוע חוק התקשורת רשאי להתקין תקנות לביצועו.
2. **תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (פרטי בקשה לרישיון מיוחד), התשס"ד-2004 ("התקנות")** - התקנות מפרטות את דרכי הגשת בקשה לקבלת רישיון מיוחד, לרבות מסמכי הבקשה, צירף תצהיר לאימות העבודות והמסמכים הכלולים בה, מסמכים מזהים, אישורי סוג ועוד. בנוסף מפרטות התקנות את הפעולות והשלבים אותם מבצע משרד התקשורת בבחינת הבקשות לרישיון וקובע כי כל בקשה תקינה תועבר לוועדת רישוי משרדית.
3. **מסמכי מדיניות שונים לסוגי הרישיונות המיוחדים** - אשר מטרתם לקבוע ולהגדיר את אופן הטיפול של משרד התקשורת לחדד נקודות מסוימות ולהבהיר מי רשאי לספק את השירות ואיך השירות יסופק.

ג. תיאור המצב הקיים

1. סעיף 2 בחוק התקשורת קובע כי לא יבצע אדם פעולות בזק ולא ייתן שירותי בזק אלא אם קיבל מאת השר רישיון לכך לפי חוק זה או מכוח היתר כללי לכך. ומכאן שכל מפעיל תקשורת מחויב לקבל רישיון מהשר. לפי תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (פרטי בקשה לרישיון מיוחד), התשס"ד 2004, לא קיימים הליכים או תנאים לקבלת רישיון מיוחד אלא רק פרטי בקשה (פרטי הבקשה כוללים: תיאור השירות, תיאור טכני של המערכת, לוי' להקמת המערכת והפעלת השירות, דוחות כספיים, תכנית עסקית וחתימה על תצהיר ואימות מסמכים). משמעות הדבר היא שכל בקשה לרישיון מיוחד שמוגשת בצורה תקינה, תאושר. (לפי סעיף 4 לחוק התקשורת, השר רשאי להפעיל שיקול דעת ולבחון היבטים נוספים פרט לבקשה עצמה). כדי למלא את הוואקום שנוצר, נכתבו מסמכי מדיניות אשר קבעו את ההליכים והתנאים שמגישי הבקשות לרישיון מיוחד נדרשים לעמוד בהם.
2. לצורך קבלת רישיון מיוחד יש למלא טופס בקשה אשר מצורף לתקנות. ובו צריך למלא איזה סוג של שירות בעל הרישיון מעונין לספק. קיימות דרישות שונות מכל בעל רישיון אשר מפורטות במסמכי המדיניות. במסגרת הגשת בקשה לרישיון מיוחד או להיתר כללי מגיש הבקשה חייב לעמוד בתנאים ובהליכים שנקבעו במסמכי המדיניות ובתקנות.
3. בשנים האחרונות המשרד פועל להפחתת הנטל הרגולטורי וליברזיציה של תהליכי הרישוי. בשנת 2016 הסתיים תהליך של הקלות בתחום ספקי הגישה לאינטרנט, במסגרתו: "ספק גישה לאינטרנט", "ספק גישה לאינטרנט באמצעות אחר" ו"ספק גישה לאינטרנט באמצעות בעל רישיון כללי" רשאים לבקש היתרים כלליים במקום רישיון מיוחד. ההיתר הכללי תקף עד לכמות של 20,000 לקוחות לספק – בעלי היתר, שלהם רשומים מעל 20,000 לקוחות נדרשים בהוצאת רישיון מיוחד.
4. בעניין חידוש רישיון מיוחד, על בעלי הרישיונות להגיש בקשה לחידוש רישיון לא יאוחר מ-90 יום לפני תום תוקף הרישיון. את הבקשה לחידוש רישיון יש להגיש יחד עם דו"ח הפעילות השנתית. טופס הבקשה לחידוש רישיון זהה לטופס הבקשה לרישיון חדש.

ד. היתרים ורישיונות הניתנים על-ידי משרד התקשורת

כיום רשומים 136 בעלי רישיונות מיוחדים ו-7 בעלי היתר כללי:

רשימת רישיונות מיוחדים:	מספר בעלי הרישיון:	תקופת הרישיון (שנים):
אחרים - צד ג'	1	10
אחרים - שירותי בזק	5	5
אחרים - שירותי נדידה	1	5
איתור רכב	3	10
באמצעות כרטיס או מטבעות	1	5
גיבוי ללויין עמוס	1	5
טלפון מופעל מטבעות וכרטיס חכם	1	5

5	1	מוקד שידור
5	1	מיטת חולה ואינטרנט
5	1	מיתוג אינטרנט
5	2	נ.ס.ר הפעלת מתקן בזק
5	3	נ.ס.ר עצמי
5	28	נ.ס.ר רגיל
5	1	ניטור ופיקוד למתקן ניח - משולב
1	2	ניסוי טכנולוגי
5	8	ניתוב שיחה
5	20	ספק גישה לאינטרנט
5	23	ספק גישה לאינטרנט באמצעות אחר
5	5	ספק גישה לאינטרנט באמצעות בעל רישיון כללי
5	1	שיחות ועידה
10	1	שירות של מקטע חלל באמצעות לווין עמוס
5	3	שירות תמסורת לחו"ל באמצעות לווין
5	1	שירותי אזעקה
5	1	שירותי זימון
5	1	שירותי מידע
5	1	שירותי מידע (1957)
25/10	2	תמסורת - כבל תת ימי לחו"ל
5	2	תמסורת - תמסורת פנים ארצית
5	11	תמסורת להעברת תמונה וקול באמצעות לווין -
5	1	תקשורת נתונים ולימוד מרחוק באמצעות לווין
5	1	תקשורת נתונים פנים ארצי
10	1	תשתית רדיו סלולרית למפעיל רדיו טלפון נייד
20	1	(חברת החשמל)

היתר כללי:	מספר בעלי היתר:	תקופת היתר (שנים):
ספק גישה לאינטרנט	3	10
ספק גישה לאינטרנט באמצעות אחר	4	10

ה. השוואה בינלאומית

1. באיחוד האירופי

- ספק שירותי ובעל תשתית – לא נדרש לקבל רישיון אלא פועל מכוח היתר כללי ונדרש לבצע רק תהליך רישום.
- בעל תשתית נייד- נדרש לקבל רישיון היות ומדובר במשאב מוגבל. וישנם רישיונות נושאים אשר דורשים שימוש בספקטרום ולכן נדרשים לקבל רישיון.

התנאים שמחייבים את כל נותני שירותי התקשורת כתובים בדירקטיבה האירופית.

בדירקטיבה הוגדרו שלושה סוגים של כללים:

1. כללים שחלים על כל סוגי ספקי התקשורת.

2. כללים שחלים רק על ספק שנותן רק שירות לציבור (לא רשתות פרטיות)

3. כללים שחלים רק יל מי שנותן שירותי טלפון (שיחות) – שמוגדר שירות חיוני.

<http://stakeholders.ofcom.org.uk/telecoms/ga-scheme/general-conditions/>

בנוסף קיימים תנאים פרטניים שחלים רק על קבוצות חזקות במשק.

<http://stakeholders.ofcom.org.uk/telecoms/ga-scheme/specific-conditions-entitlement/>

2. קנדה

- כל ספק שירות תקשורת שאינו בעל תשתית נדרש לבצע רישום ב- Canadian Radio-television and Telecommunications Commission (CRTC)
- ספק שירותי תקשורת מחויב בדיווח שנתי ל- CRTC
- ספקי תקשורת מחולקים לשתי קטגוריות: ספק תקשורת שאינו בעל תשתית וספק תקשורת בעל תשתית
- (כל בעל תשתית מחויב ברישיון.
- רישיון ספק אינטרנט שאינו בעל תשתית נדרש לקבל רישיון של מפעיל בינלאומי

3. אוסטרליה

- ספק שירותי תקשורת אינו מחויב ברישיון אלא ברישום בלבד.
- ישנם שני סוגים של ספקי שירות:
 - a. Carriage service provider המספק שירותים כללים מתוך רשימת שירותים בין שני נקודות או יותר שלפחות אחת מהן באוסטרליה
 - b. Content service provider המספק שירותי תוכן לציבור (לדוגמה שירותי טלוויזיה בכבלים)
- בעל מתקן תקשורת, קוויית/או אלחוטית, אשר מספק שירותים לציבור, מחויב להיות בעל רישיון Carrier מאת Australian Communications and Media Authority (ACMA).
- ספק אינטרנט – ספק אינטרנט (ISP) אינו נדרש לרישיון ספציפי, וכל אדם או חברה יכולים לפעול כספק אינטרנט לאחר רישום מתאים.
- ספק אינטרנט, למרות שאינו נדרש לרישיון, נדרש לעמוד ברשימת דרישות הקבועות בחוק ובתקנות, בין היתר, דרישות העולות מחוק התקשורת (1997 Telecommunications Act), שירות לקוחות, תמיכה טכנית והנפקת חשבונות מפורטים בגין השירותים המסופקים.
- Licence Scientific - רישיון הניתן לתחנה אשר מבצעת בעיקר את הפעולות הבאות: מחקרים של רדיו-קומוניקציה, הדרכות רדיוקומוניקציה, הדגמות ציוד, בדיקות ציוד, מבחנים לציוד רדיו קומוניקציה חדיש ועוד – דומה לרישיון לניסוי בישראל

חלק ב – סיכום השיח מול בעלי העניין

1. תהליך השיח עם בעלי העניין התבצע בשני שלבים. תחילה בוצעה פנייה לבעלי עניין רבים על מנת לבחון מהם העומסים שהם מזהים בתהליך קבלת הרישיון. בחלק זה הייתה היענות חלקית בלבד של בעלי רישיון.
2. בשלב הבא, בוצעו פגישות ושיחות טלפוניות עם מדגם של בעלי רישיון מיוחד אשר הביעו נכונות לענות על מגוון רחב יותר של שאלות.
3. **מצאנו כי ישנם הרבה בעלי רישיונות שחושבים שתהליך קבלת הרישיון הוא תהליך יעיל ומהיר. ורצו לציין לחיוב את היחס וההיענות המהירה של המשרד לטיפול בנושא.** לעומת זאת מצאנו כי חלק חושבים שתהליך קבלת הרישיון נמשך זמן רב מידי (מדובר אכן במקרים בהם משך הטיפול בקבלת הרישיון ארך זמן רב יותר מהרגיל מסיבות שונות) ולכן התרעמו על התהליך.

חלק ג – תכנית המשרד להפחתת הנטל

התוכנית כללה בין היתר, בחינה מחדש של כל מערך הרישיונות המיוחדים. תוך ניסיון להפחית רגולציה בתחומי התקשורת השונים, הסרת מגבלות ותנאים מקדימים לקבלת רישיונות. מטרת התכנית הן צמצום הבירוקרטיה והדרישות המקדימות לקבלת רישיונות. בכך תתאפשר כניסה של גופים חדשים לתחומי התקשורת השונים שתגביר את התחרות ותקל על גופים קיימים לפעול. בנוסף ההשקעה של בעלי רישיונות ומבקשי הרישיונות על בירוקרטיה ודרישות רגולטוריות תנותב למקומות אחרים כמו פיתוחים טכנולוגיים, שיפור רמת השירות ועוד. וגם עובדי המשרד יוכלו לפעול בצורה יעילה וממוקדת יותר וירכזו את מירב המשאבים במקומות שיסייעו לשוק התקשורת בישראל.

א. פרטי התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

1. **הבהרה ופישוט של הנהלים.**
 - 1.1 תהליך העבודה הקיים של האגף מערב גורמים רבים מתוך המשרד ולכן לעיתים תהליך האישור עלול להימשך עד לקבלת התייחסותם של כל הגורמים המעורבים. בנוסף הנוהל הקיים לא מגדיר מהן הבדיקות השונות שעל כל אגף לבצע בתהליך קבלת הרישיון.
 - 1.2 אגף הרישוי יכתוב נוהל עבודה פשוט וישים אשר יבהיר בכל מצב, במידת האפשר¹, מהם הבדיקות שצריך לבצע לפני מתן הרישיון. במסגרת הנוהל יוגדר איש הקשר הרלוונטי אשר יעביר בצורה מרוכזת את כל דרישות המידע בנוספות הנדרשות מבעל הרישיון. כמו כן האגף יפעל להוריד חלק מהדרישות הקיימות היום כמו דרישות של הון עצמי מינימאלי במקרים בהם הדרישה כבר לא רלוונטית. יש לציין כי עד היום חלק מהדרישות היו קיימות במסמכי מדיניות וחלקם עברו בע"פ.

¹ ישנם מקרים בהם מתקבלת בקשה לרישיון חדש אשר המשרד לא נתקל בו בעבר ולכן לא יוגדר בנוהל, אלא יצריך בדיקה פרטנית של חברי הצוות ובמידת הצורך ניתן יהיה להוסיף התייחסות גם אליו בנוהל.

- 1.3. במסגרת הנוהל, יקבע בין היתר, הפרודצורה המשרדית לאישור:
- 1.3.1. חידושים, היתרים ורשיונות במסלול המהיר יאושרו ע"י אגף רישוי בלבד.
- 1.3.2. בקשות לשירותי תשתית או רשיונות חריגים (כמו ניסויי) - יאושרו בצוות רישוי
- 1.3.3. בקשות לאישור לוויני – יאושרו עם מנהל הנדסה (ספקטרום)
- 1.4. המועד להשלמת טיוטת נוהל חדש עד ל-31.12.2018
- 1.5. המועד להשלמת נוסף סופי של הנוהל - 31.03.2019

2. תיקון תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (פרטי בקשה לרישיון מיוחד), התשס"ד 2004

- 2.1. כיום התקנות בינן קובעות הליכים ותנאים לקבלת רישיון אלא מגדירות את פרטי הבקשה, כמו כן, התקנות מחייבות להעביר כל בקשה לרישיון מיוחד לועדה מיוחדת שמורכבת מסמנכ"לי המשרד ולאחר מכן לחתימת המנכ"ל.
- 2.2. יש לציין כי במסגרת התקנות כיום אין אבחנה בין סוגי הרשיונות.
- 2.3. תיקון התקנות יכלול הגדרת לוחות זמנים למתן רישיון או חידוש רישיון, כמו כן במסגרת התקנות החדשות תוגדר פרודצורה פשוטה יותר לקבלת הרישיון אשר לא תחייב אישור של כל רישיון ע"י ועדת רישוי אלא רק מקרים חריגים.
- 2.4. הלו"ז שיקבע יהיה באופן הבא:
- עידכון אם הבקשה שהוגשה תקינה או יש צורך בהוספת מסמכים יועבר תוך 15 יום
 - בקשה שהוגשה באופן תקין ומהווה בקשת רישיון סטנדרטית תאושר במסלול המהיר - תאושר תוך 6 ימים נוספים
 - בקשה שתוגש במסלול החריג – תאושר תוך 60 ימים
 - במקרים מסויימים יינתנו הארכות לטיפול בבקשות ב- 7 ימים נוספים
- 2.5. טיוטת התקנות תופץ להערות הציבור עד ליום 30.06.2019

3. מיכון מערכת רישוי חדשה.

- 3.1. כיום קיימת מערכת רישוי לתיעוד הרישיונות הקיימים והמסמכים שהחברות הועברו אך אינה מאפשרת שליחת הודעות למבקשי הרישיון על השלבים השונים בתהליך, כגון קבלת הבקשה, דרישה למסמכים נוספים וסיום הטיפול בבקשה.
- 3.2. יש לציין כי כמות הרשיונות/חידושים שמבוצעים בשנה הינם כ-20 אף על פי כן הוחלט לייעל את התהליך להגדיר מספר מכתבים שישלחו באופן שוטף למבקשי הרישיון ויאפשרו מעקב קל יותר אחר תהליך קבלת הבקשות התקינות ואישורם.
- 3.3. איפיון על של מערכת כוללת ובחירת ספק – עד 31.12.2018
- 3.4. איפיון מפורט ומעבר למערכת רישוי חדשה עד ל 31.12.2019

4. תשלום אגרות

4.1. הכנסת תשלום אגרות הרישוי לשרת התשלומים הממשלתי עד ל 30.06.2019.

5. מעבר להיתרים/פטורים של חלק מהרשיונות המיוחדים

- 5.1. הוקם כבר צוות שבוחן הקלות בקבלת רישיונות מיוחדים, במסגרת הצוות כבר הוחלט על מספר סוגים של רישיונות מיוחדים שהמרד מעוניין להעביר אותם לפטור מלא מרישוי או להיתר כללי. בשלב זה גובשה טיוטת נוסח לפטור מנסר, אשר צפויה להתפרסם להערות הציבור עד 30.09.2018.
- 5.2. עבודת הצוות צפויה להימשך ויעברו עוד רישיונות מיוחדים לתהליך מקל יותר של פטורים והיתרים.

6. תהליך חידוש

- 6.1. פרסום באתר האינטרנט של טופס חידוש הרישיון. והגדרת לוי'ז כפי שנכתב בנהלי עבודה.
- 6.2. פרסום טופס חידוש +תנאים נוספים לחידוש רישיון במידה וקיימים באתר האינטרנט המשרד עד ל30.09.2018

ב. צעדים שבוצעו לפני פרסום התכנית

7. משרד התקשורת כבר החל בבחינת מתן פטורים והיתרים של חלק מהרשיונות המיוחדים.

ג. כימות עלויות הרגולציה

8. במסגרת התהליך יושמה מתודולוגיית כימות איכותנית. כימות העלויות נעשה רק ביחס לעלויות הישירות של הרגולציה ואינו כולל עלויות עקיפות, עלויות אלטרנטיבה ועלויות משקיות. מתודולוגיית הכימות התבססה על שני מקורות:
- 8.1. הספר השלישי במדריך הממשלתי להפחתת הנטל הרגולטורי (2015);
- 8.2. מדריך ה-OECD לכימות עלויות רגולציה: OECD Regulatory Compliance Cost Assessment ("CCA") Guidance (2014).
9. כימות עלויות הרגולציה החל במסגרת איסוף המידע בציר בעלי העניין, כחלק מהשיחות וההתכתבויות שנערכו עם בעלי העניין. התהליכים המרכזיים שמופו בשלב ניתוח הרגולציה פורקו לתתי-תהליכים, אשר מהם נגזרו החובות הרגולטוריות הפרטניות. מתוך כל חובה נותחו הפעולות שעל בעלי העניין לבצע כדי לעמוד בה. רכיבי העלות של כל פעולה כומתו באמצעות מידע פרטני מבעלי העניין, נתונים שהתקבלו מהרגולטור ונתונים משקיים (למשל, שכר טרחת עורך דין).

10. תחשיב הכימות מביא בחשבון את הכמות השנתית הממוצעת של בקשות לקבלת רישיון חדש או לחידוש רישיון. ומשקלל את הממוצע של עלות הטיפול בבקשה לקבלת רישיון חדש וימי ההמתנה שמבקש הרישיון צריך לחכות עד לקבלת החידוש או הרישיון החדש.

11. במהלך תהליך כימות עלויות הרגולציה נמצא שהעלויות הישירות של הרגולציה משקפות רק חלק קטן מן העלויות שהרגולציה מטילה על הציבור ועל המשק. עיקר העלויות של הרגולציה הן עקיפות – חוסר ודאות לבעלי הרישיון שעלול לפגוע ביכולות התכנון התזרימיות וליכולת לקבל החלטות עסקיות.

ד. ניתוח השפעות התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי

1.ד. שינויים בבירוקרטיה

12. במסגרת התכנית יצומצמו חובות בירוקרטיות להגשת מסמכים ואישורים שונים. תהליכי העבודה של הרגולטור יהפכו פשוטים ואחידים ככל האפשר על מנת למנוע מצבים של אי בהירות. המעבר למערכת ממוכנת וצמצום של האישורים הפנים משרדיים בתהליכי הרישוי יצמצמו באופן ניכר את התהליכים הבירוקרטיים.

13. חשוב לציין כי רוב העלויות של בעלי הרישיונות או המבקשים לקבל רישיון הינם מהתמשכות התהליכים שלרוב יוצרת חוסר ודאות לגבי מועד קבלת הרישיון. עלויות אלו קשות מאוד לכימות. יחד עם זאת נמצא כי התהליך מול המשרד שבמקרים מסויימים נמשך תקופה לא מבוטלת, יוצר עלויות של שעות עבודה של החברה המבקשת רישיון ושל עובדי משרד התקשורת.

2.ד. שינויים בדרישות הרגולציה

14. המשרד צפוי לבטל חלק מהרשיונות המיוחדים הקיימים ולהעבירם לפטור או להיתר בהתאם להחלטות הועדה. במקרים שיינתן פטור מלא לא יצטרכו נותני השירותים לקבל כל אישור מהמשרד ויוכלו לפעול באופן מיידי בהתאם לאמות מידה שייקבעו.

3.ד. התאמה של הדרישות הטכניות למקובל בעולם

15. לא רלוונטי. התכנית אינה עוסקת בהתאמה של דרישות טכניות.

4.ד. ניתוח השפעות משקיות של התכנית

16. התכנית צפויה להקל על חברות שמעונינות לספק שירותי תקשורת קלים יותר. ובכך היא מעודדת כניסה של שחקנים חדשים לתחום.

17. בנוסף, התכנית תפחית את העלויות הישירות ובעיקר העקיפות המוטלות על בעלי רשיונות מיוחדים.

נספח א – מדידת הפחתת עלויות הרגולציה

עלות לאחר הפחתה		עלות רגולציה קיימת	
בירוקרטיה (₪)	דרישות (₪)	בירוקרטיה (₪)	דרישות (₪)
60,000	-	120,000	-
50%		הפחתה באחוזים:	

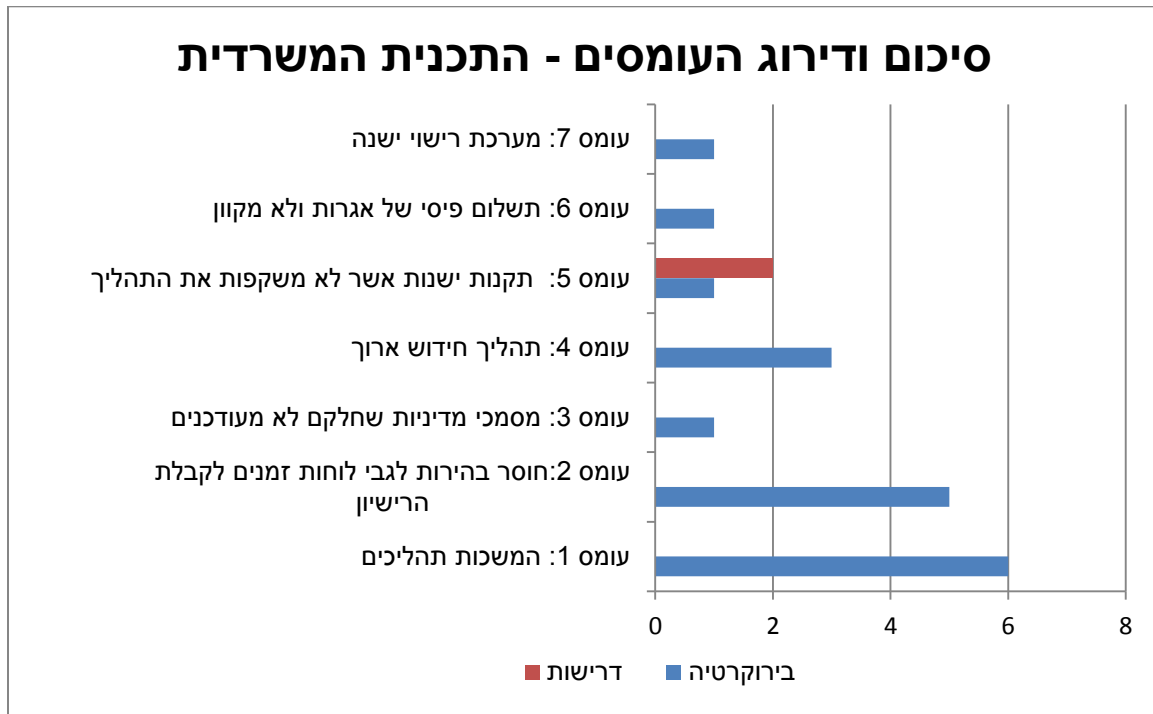
עלות לאחר הפחתה			עלות רגולציה קיימת		
בירוקרטיה		דרישות (₪)	בירוקרטיה		דרישות (₪)
ימי המתנה	כסף (₪)		ימי המתנה	כסף (₪)	
500	60,000	-	1600	120,000	-
68.75%	50%	-	הפחתה באחוזים		

בירוקרטיה	דרישות	הפחתה באחוזים משוכללת
59%	-	

נספח ב' – פירוט העומסים הרגולטורים

- להלן יוצגו העומסים הרגולטוריים שזוהו במסגרת גיבוש התכנית. התכנית מתמודדת עם שישה עומסים רגולטוריים. שניים מן העומסים מתייחסים למישור הדרישות (התוכן המהותי של הרגולציה), בעוד שחמישה מן העומסים מתייחסים למישור הבירוקרטיה (התהליכים שמבוצעים על-ידי הרגולטור או בממשק בינו לבין בעלי העניין).²
- התרשים שלהלן מסכם את העומסים השונים, כפי שנמסרו על-ידי בעלי העניין והרגולטור, אשר מופו במסגרת התכנית המשרדית להפחתת הנטל הרגולטורי ואת עוצמתו של כל עומס, בחלוקה למישור הדרישות ולמישור הבירוקרטיה.

² בסעיף ההגדרות של החלטת ממשלה 2118 מיום 22.10.2014 בנושא "הפחתת הנטל הרגולטורי" הוגדרו המונחים הבאים: "עלות העמידה בדרישות הרגולציה – העלות הישירה הכרוכה בעמידה בדרישות התוכן של הרגולציה"; "עלות הבירוקרטיה – העלות הישירה הנובעת מתהליכי העבודה מול הרגולטור כגון חובות דיווח, הגשת בקשות וטפסים, קבלת רישיונות, זמני המתנה וכו'".

3. עומס 1: המשכות תהליכים

3.1. כל בקשה לקבלת רישיון מיוחד מתקבלת אצל מנהלת תחום רישיונות מיוחדים ונבדקת מול גורמים רבים בתוך המשרד לפני שהרישיון ניתן. יש לציין כי היקף הבדיקות מתבסס על מהות הבקשה. כלומר, בקשות פשוטות למתן רישיון מיוחד לרוב אינן מעוכבות. לעומת זאת במקרים של בקשה לרישיון מיוחד שאינו סטנדרטי כמו רישיון לניסוי הבקשה מתעכבת ומועברת לצוות רישוי אשר בוחנים את הבקשה ובמקרים מסויימים הבקשה עולה לועדת הרישוי המשרדית אשר מורכבת מסמנכלי המשרד.

3.2. כל בקשה לקבלת רישיון מיוחד נחתמת ע"י מנכ"ל המשרד

3.3. מבחינת משך הזמן הממוצע לקבלת רישיון מיוחד- נמצא כי 81 ימי עבודה הם משך הזמן הממוצע לקבלת רישיון מיוחד ממועד קבלת הבקשה הראשונית.

ישנו נוהל עבודה פנימי אשר נכתב בשנת 1999 ולא עודכן. הנוהל קובע את הצורך בהקמת צוות רישוי ואת תהליך האישור. הנוהל מצייין כי במידה ומדובר בבקשה תקינה לרישיון סטנדרטי שכבר ניתן בעבר יוכן רישיון אשר יעבור לצוות רישוי לפני העברה לועדת הרישוי. ובקשה שאינה שגרתית תעבור להתייחסות לפרטנית של כל חברי צוות רישוי אך לא מפורט מהן הבדיקות שכל חבר צוות נדרש לבצע לצורך אישור רישיון. (יש להבהיר כי לא ניתן לפרט את כל הבדיקות עבור כל סוגי הרשיונות כי ישנם ברשיונות המיוחדים ישנם בקשות לרישיון שלא נתנו מעולם).

ניתוח העומס :

- 3.3.1. השפעות במישור הדרישות : אין.
- 3.3.2. השפעות במישור הבירוקרטיה : תהליך קבלת רישיון עובר גורמים רבים בתוך המשרד, צוות רישוי, ולכן פעמים רבות מתעכב תהליך האישור מפאת חוסר תשומת לב או זמן של אחד מהגורמים הרבים אשר מאשרים כל בקשה. העומס העיקרי הוא התמשכות התהליך הפנים משרדי אשר מעכב את מועד קבלת הרישיון.

4. עומס 2: חוסר בהירות לגבי לוחות זמנים לקבלת הרישיון

4.1. בתקנות נקבע תהליך הטיפול בבקשה לקבלת רישיון מיוחד. והוגדרו זמני מענה לתהליכים הבאים :

- 4.1.1. תקנה 8 - קובעת כי תוך 14 ימי עבודה יאשר המנהל בכתב כי הבקשה התקבלה במשרד.
- 4.1.2. תקנה 9 - קובעת את זמני התגובה הראשונית, תוך 30 ימי עבודה מיום אישור קבלת הבקשה יש להעביר למבקש בכתב התייחסות ראשונית לבקשה. אשר תציין את אחד מהמצבים הבאים :

- הבקשה תועבר לועדת רישוי משרדית
- הבקשה נפסלה

- יש לערוך בבקשה שינויים או להמציא מידע נוסף

- הזמנת המבקש להציג את הבקשה בפני נציגי המשרד.

4.1.3. תקנה 11- קובעת את משך הזמן המקסימאלי למתן מענה ראשוני לקבלת בקשה מתוקנת ובחינה חוזרת - 20 ימי עבודה

4.1.4. תקנה 12- קובעת את משך הזמן המקסימאלי למתן מענה ראשוני לבחינה חוזרת שנייה - 14 ימי עבודה

4.2. כפי שמתואר לעיל בתקנות נקבעו לוחות זמנים למתן התייחסות ראשונית גם לבקשה מתוקנת ובקשה מתוקנת בשנית. אך לא הוגדרו בתקנות לוחות זמנים למתן מענה סופי למבקש. כלומר אין ודאות למבקש הרישיון תוך כמה זמן ממועד העברת בקשה שלמה ומתוקנת יתקבל הרישיון ממשרד התקשורת.

4.3. ניתוח העומס :

4.3.1. השפעות במישור הדרישות : אין.

4.3.2. השפעות במישור הבירוקרטיה : חוסר בהירות לגבי לוחות זמנים לקבלת רישיון מיוחד. העומס העיקרי שנוצר הוא בחוסר היכולת של מבקש רישיון מיוחד לדעת תוך כמה זמן יקבל את הרישיון ויוכל להתחיל לפעול. יש לציין כי מצב זה מתעצם בעת חידוש הרישיון.

5. עומס 3: מסמכי מדיניות שחלקם לא מעודכנים

5.1. עבור כל סוג של רישיון מיוחד ישנו מסמך מדיניות אשר עוסק בעקרונות מנחים או תנאים מפורטים. רבים ממסמכי המדיניות התפרסמו לפני שני עשורים ומידת הרלוונטיות שלהם כיום נמוכה מאוד. בנוסף לא קיימת עקביות בכתיבת מסמכי המדיניות – חלקם עוסקים בעקרונות

- כללים וקווים מנחים לקבלת הרישיון, וחלקם עוסקים בתנאים מפורטים ודרישות טכניות נוספות לצורך קבלת הרישיון, תבנית הכתיבה שונה בין מסמך למסמך ועוד.
- 5.2. בנוסף כיום אין נוהל עבודה פנימי שמבהיר איזה בדיקות נעשות בכל בקשה לרישיון מיוחד.
- 5.3. ניתוח העומס :
- 5.3.1. השפעות במישור הדרישות : אין.
- 5.3.2. השפעות במישור הבירוקרטיה : חוסר בהירות בעבודה מול הרגולטור. מסמכי מדיניות שכבר לא רלוונטים בחלקם.

6. עומס 4: תהליך חידוש ארון

- 1.1. תהליך חידוש לרוב הינו תהליך מהיר ויעיל, אך לעיתים נדרשים בעלי הרישיון להעביר דיווחים נוספים. או מבקשים להוסיף שירות נוסף לרישיון. במקרים אלו חידוש הרישיון עלול להתעכב ולעיתים מתחדש הרישיון לתקופה קצרה יותר.
- 1.2. לצורך חידוש רישיון יש למלא את הדוח התקופתי ובנוסף עבור כל סוג של שירות ישנו מידע נוסף שצריך להעביר בעת חידוש. כחצי שנה לפני מועד החידוש נשלח מכתב לבעל הרישיון על הטפסים שצריך להגיש.
- 1.3. תוקף הרישיונות המיוחדים : ברוב הרישיונות המיוחדים תוקף הרישיון הוא ל-5 שנים ולכן מצריך פנייה מחודשת למשרד כעבור 5 שנים. בהיתר לספקי ה-ISP תוקף ההיתר הוא ל-10 שנים ולרישיון לניסוי תוקף הרישיון יהיה לשנה.
- 1.4. בנוסף רק בעת הצורך בחידוש הרישיון נשלח מכתב לבעל הרישיון הרלוונטי אשר כולל מידע לגבי הפרוצדורה הנדרשת
- 1.5. ניתוח העומס :
- 1.5.1. השפעות במישור הדרישות : אין
- 1.5.2. השפעות במישור הבירוקרטיה : תהליך חידוש הרישיון מצריך פנייה לרגולטור וקבלת אישור אקטיבי אשר לפעמיים אורך זמן ממושך.

7. עומס 5: תקנות ישנות אשר לא משקפות את התהליך

- 7.1. מנוסח התקנות עולה כי :
- 7.1.1. כל בקשה אמורה לעבור לוועדת הרישוי המשרדית
- 7.1.2. אין לוחות זמנים לקבלת רישיון
- 7.1.3. אין תנאים לקבלת רישיון ולכן אם עומדים בתנאים הבקשה תאושר
- 7.2. ניתוח העומס :
- 7.2.1. השפעות במישור הדרישות : אין

7.2.2. השפעות במישור הבירוקרטיה: תהליך האישור והדרישות לקבלת רישיון אינן מופיעות בתקנות. בנוסף אין בתקנות ודאות לעסקים לגבי לוחות זמנים לקבלת הרישיון ולתנאים הנדרשים לקבלתו.

8. עומס 6: תשלום אגרה באופן פיסי ולא מקוון -

8.1. כיום לא קיימת אפשרות לשלם את האגרה עבור הרישיון המיוחד באופן מקוון אלא רק באמצעות שובר לתשלום בדואר.

8.2. ניתוח העומס:

8.2.1. השפעות במישור הדרישות: אין

8.2.2. השפעות במישור הבירוקרטיה: תהליך התשלום עבור אגרת הרישוי אינו מבוצע באמצעות שירות התשלומים הממשלתי ולכן יוצר תהליך בירוקרטי נוסף על בעלי הרישיון שנדרשים ללכת לדואר על מנת לשלם את האגרה.

9. עומס 7: מערכת רישוי ישנה - משרדי

9.1. מערכת הרישוי בה עובדים במשרד התקשורת הינה מערכת שהוקמה לפני כעשור אשר לא מאפשרת לנהל חלקים רבים מהמידע. היא משמשת בעיקר כמערכת לתיוק מסמכים והתראות על סיום תקופת רישיון.

9.2. ניתוח העומס:

9.2.1. השפעות במישור הדרישות: אין

9.2.2. השפעות במישור הבירוקרטיה: המערכת מאוד ישנה ולכן לא מאפשרת לשלוח הודעות מהמערכת על מצב הטיפול בבקשה או אישור קבלת הבקשה באופן אוטומטי, מה שמייצר עומס בירוקרטי על עובדי האגף אשר צריכים לשלוח הודעות מהמייל המשרדי.